

Tämä on rinnakkaistallenne.

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Hopeavuori, Tuula; Nousiainen, Eero

Julkaisun nimi: Opinnäytetyö osissa: mörkö pienempinä palasina?

Julkaisuvuosi: 2016

Versio: Julkaistu versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hopeavuori, T. & Nousiainen, E. (2016). Opinnäytetyö osissa: mörkö pienempinä palasina? AMK-lehti, (3).

URL: <https://uasjournal.fi/koulutus-oppiminen/opinnaytetyo-osissa-morko-pienempina-palasina/>

Opinnäytetyö osissa: mörkö pienempinä palasina?

11.10.2016, 09:03 11.10.2016 0 851

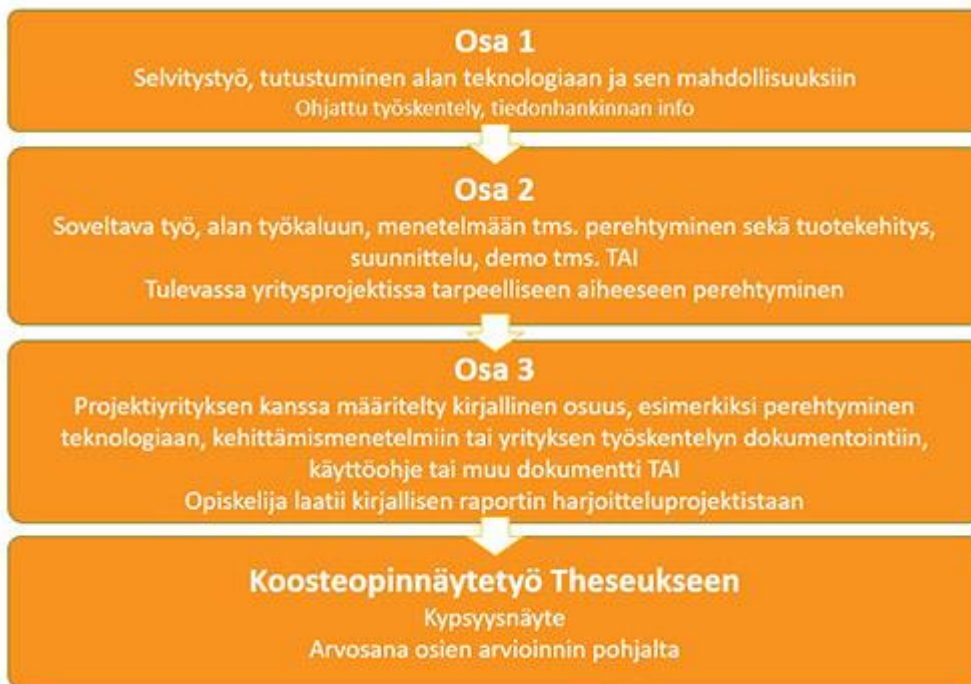

Oulun ammattikorkeakoulun informaatioteknologian osastolla aloitettiin keväällä 2015 kokeilu 15 op:n opinnäytetyön osittamista kolmeksi 5 op:n osuudeksi. Tämä toteutus oli tarjolla kahdelle vuosikurssille ohjelmistokehityksen, laite- ja tuotesuunnittelun ja hyvinvointiteknologian opiskelijoita. Tänä syksynä työskentelyä päätettiin olla aloittamatta seuraavan vuosikurssin kanssa. Mitä kokeilulla on saatu selville?

Pala kerrallaan kohti julkaistavaa opinnäytetyötä

Kun opinnäytetyökokeilulle oli saatu Oulun ammattikorkeakoulun opetuksesta vastaavan vararehtorin hyväksyntä, osastolla suunniteltiin ja ohjeistettiin 5 + 5 + 5 -malli. Siinä opinnäytetyön osat tehdään 2.–4. opiskeluvuosina joko toisiinsa liittyvänä jatkumona tai erillisinä aiheina tai toimeksiantoina (kuva 1). Tiedonhankinnan ja raportoinnin käytänteet harjoiteltiin ensimmäistä

osaa työstettäessä. Seuraavissa opinnäytteen tekijä pystyi keskittymään täysipainoisemmin ammatilliseen aiheeseen.

Kuva 1.

Osaopinnäytetöiden jatkumo Theseuksessa julkaistavaksi koosteopinnäytetyöksi.

Opinnäytetyö valmistumisen pullonkaulana

Oulun ammattikorkeakoulun tieto- ja viestintätekniikan opiskelijat ovat opintojensa viimeiset lukukaudet yrityksissä tuotekehitysprojekteissa. Opinnäytetyö tehdään usein projektien jatkoksi. Joskus opiskelijoilla on vaikeuksia löytää 15 op:n laajuinen aihe yritystoimeksiantona, ja tekemiseen täytyy joka tapauksessa varata kuukausia aikaa. Osittamisella haluttiin antaa mahdollisuus siirtyä nopeammin projekteista työsuhteeseen.

Ensimmäisen 5 op:n osan toivottiin hyödyttävän erityisesti niitä toisen vuoden opiskelijoita, joilla opintopistekertymä jäi eri syistä alle 55 opintopisteeseen. Pienemmällä kokonaisuuksilla pyrittiin vaikuttamaan ennakoivasti myös siihen, ettei 15 op:n itsenäistä otetta edellyttävä opinnäytetyö koituisi myöhemmin pullonkaulaksi valmistumiselle.

Kokeilun kohderyhmäksi tunnistettiin lisäksi opiskelijat, joilla viimeisenä opintovuonna kaikki muu on valmiina, mutta opinnäytetyö unohtuu, kun työelämä kutsuu. Opinnäytetyön aiheeksi sovittu käytännön osuus saattaa olla jo tehtynä, mutta dokumentaatio jää kirjoittamatta ja valmistuminen venyy. Osaopinnäyteprosessissa kehittynyt kirjoittamisen rutiini nopeuttaisi tuolloin raportin valmistumista.

Perusosaamisen kautta mukaan ammattialan kehittämiseen

Ensimmäistä 5 op:n osaa tehtäessä ryhmille varattiin lukujärjestysaika atk-luokkaan. Viikoittain vietiin eteenpäin opinnäyteprosessin tyypillisiä vaiheita, kuten aiheen rajausta, tiedonhankintaa ja tieteellisen tekstin käytänteitä. Ohjaajiksi nimetyt ammattiaineen opettaja ja viestinnän opettaja keskustelivat säännöllisesti ohjattaviensa kanssa erilaisista ratkaisuisista ja seuraavista vaiheista. Osan 1 aiheeksi opiskelijat valitsivat esimerkiksi Android-sovellusten ansaintamallit, magneettikuvauksen perusteet tai LTE:N kehityksen 4G-matkapuhelinverkkoteknologiaksi.

Toinen osa käynnistettiin ohjatusti korkeakoulun tiloissa, mutta työskentely jatkui huomattavasti itsenäisempänä. Aihe oli parhaimmillaan jo soveltava tai jopa sovittuun yritysprojektiin liittyvä. Opiskelijan tuli vastata projektinsa etenemisestä, pitää yhteyttä ohjaajiin sekä palauttaa säännöllisesti uusi versio. Kolmas osa oli tarkoitus tehdä tilaajalle toimeksiantona yritysprojekteissa heränneiden tarpeiden mukaan.

Opettajatunteja resursoitiin kokeiluun saman verran kuin 15 op:n opinnäytetöiden ohjaukseen opiskelijaa kohti. Yliopettaja auttoi kakkososaa aloittavia hyvinvointiteknologian opiskelijoita löytämään yrityksistä tai hankkeista kehittämisaiheita, jotka sopisivat teoriapainotteisen 1. osan jatkoksi. Esimerkiksi magneettikuvaukseen liittyvän, lopulta 5 + 10 op:n toteutukseen päätyneen koosteopinnäytetyön laatija pohti lopputulosta seuraavasti: *”Teorian opiskelu ensimmäistä osaa varten helpotti huomattavasti toisen osan tekoa. Ensimmäisen osan tekeminen oli raskasta, minkä vuoksi sen valmistuminen venyi odotettua pidemmälle. Toinen osa taas oli jouhevaa kirjoittaa, luultavasti ensimmäisestä osasta kertyneen kokemuksen ansiosta. [Oulun yliopistollisen sairaalan] Fyysikoiden vinkkien ja opastuksen avulla sain myös lisättyä tietämystäni syvemmin ensimmäisen osan asioista. Opinnäytetyön tekeminen antoi kokonaisuudessaan paljon tietotaitoa sekä harjoittelupaikan OYS:n kuvantamisen yksikössä.”*

Mikä kokeilussa onnistui?

Tähän mennessä mukana olleiden ryhmien kokonaisvahvuudesta noin neljäsosa teki osan 1 toisen vuoden keväällä. Hieman pienempi osuus jatkoi seuraavana vuonna osaan 2. Opiskelijalle osat kerryttivät opintopisteitä opintorekisteriin osasuorituksen verran kummallekin vuodelle.

Melko moni päätyi lopulta 5 + 10 -kokonaisuuteen, josta 10 op:n osuus on käynnistynyt vasta 4. vuoden syksyllä. Ensimmäinen koosteopinnäytetyö tallennettiin Theseukseen toukokuussa 2016. Kaksi seuraavaa on juuri valmistumassa.

Opiskelijat pitivät hyvänä osan 1 omavalintaista aihetta. Osa halusi tehdä jo silloin teorian rinnalle soveltavan osan, kuten yksikertaisen pelin. Muutamalla aiheena oli oman työpaikan kehittämistehtävä, joten jo ensimmäisellä osalla oli työelämän tilaaja.

Me ohjaajat olemme todenneet, että jo osassa 1 työskentely kehitti juuri halutulla tavalla ammatissa keskeistä kiinnostumisen, asioiden selvittämisen, kokeilemisen ja uuden opiskelun kykyä sekä pitkäjännitteisyyttä. Vastuu työskentelyn etenemisestä kehitti myös projektinhallinnan taitoja. Arviointipalaverissa oli mukava vetää koko rupeama yhteen opiskelijan, sisällönohjaajan ja tekstinohjaajan kesken ja antaa palautetta puolin ja toisin.

Mikä ei onnistunut?

Kokeiluun ei saatu mukaan alkuperäistä kohderyhmää eli niitä, joita ohjattu ja vaiheiksi jaettu työskentely olisi hyödyttänyt. Kokeilun vapaaehtoisuus aiheutti sen, että jotkut aloittaneet keskeyttivät työskentelyn, kun sen työmäärä ja itseohjautuvuus alkoivat tuntua liian haastavilta. Mukana pysyneet sen sijaan suoriutuivat urakasta hyvin.

Osaopinnäytetyö tuli kokeilun takia toisen vuoden kevään opinto-ohjelmaan ylimääräisenä. Kevät oli työläs, sillä samalle jaksolle osui muutamia isoja projekteja rinnakkain. Niinpä jotkut jättivät osaopinnäytetyön kesken ja päättivät tehdä perinteisen 15 op:n opinnäytetyön opintojen lopussa.

Langattomiin laitteisiin suuntautuva opiskelija totesi 5 + 5 + 5 op:n työnsä koostamisvaiheessa, että viimeinen 5 opintopistettä ei ollut riittävä laajuus kiinnostavimman aiheen raportointiin. Ammatillista mielenkiintoa olisi ollut osan 3 sisällön tarkentamiseen enemmän kuin tuntimäärään kannatti tehdä. Kyseinen opiskelija mainitsee kuitenkin hyvän puolena sen, että opinnäytetyö kokonaisuudessaan tarjosi mukavasti erilaisia työskentelytapoja osien erityyppisten aiheiden ansiosta.

Osaopinnäytetyön mallia kehitellään vielä

Lopputulemana kokeilu osoitti, että opinnäytetyön osittaminen on mahdollista ja että opinnäytetyön osaamistavoitteet toteutuvat. Yhteen laskettuna se synnyttää hyvinkin saman osaamisen kuin suoraan 15 op:n laajuisena tehty työ. Aloittaminen jo toisena opiskeluvuotena kehittää aitoa ammattitaitoa. Tiedonhankinnan ja itsenäisen perehtymisen taidot lisääntyvät ja kirjoittaminen rutinoituu. Myös ammatillinen uteliaisuus saa hyvää sytykettä.

Aloittaminen jo toisena opiskeluvuotena kehittää aitoa ammattitaitoa. Tiedonhankinnan ja itsenäisen perehtymisen taidot lisääntyvät ja kirjoittaminen rutinoituu. Myös ammatillinen uteliaisuus saa hyvää sytykettä.

Kokeilu antoi konkreettisia kokemuksia siitä, miten ositettu opinnäytetyö toimii tutkinto-ohjelman opetussuunnitelman rinnalla. Erilaisia malleja aiotaan edelleen suunnitella ja kokeilla. Yhdistelmällä 5 + 10 op loppuvaiheen kehittämistehtävä saisi enemmän painoarvoa myös loppuarvosanassa. 3 + 3 + 9 op:n malli hyvin suunniteltuine tavoitteineen eri osille voisi tukea muita opintoja uudella tavalla. Toimiva resepti tuntuu olevan kehitettävissä.

Kirjoittajat

Tuula Hopeavuori, suomen kielen ja viestinnän lehtori, FM, Oulun ammattikorkeakoulu,
tuula.hopeavuori(at)oamk.fi

Eero Nousiainen, tiimipäällikkö, ohjelmistokehityksen lehtori, FM, Oulun ammattikorkeakoulu,
eero.nousiainen(at)oamk.fi